

عنوان مقاله:

معرفی نسخه خطی دیوان حسینی به رقم سلطانعلی مشهدی ۸۹۰ هجری و تحلیل آرایه های تذهیب آن

محل انتشار:

فصلنامه جلوه هنر، دوره 14، شماره 3 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

مرصیه جعفریور - کارشناسی ارشد هنر اسلامی، دانشکده صنایع دستی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران. نویسنده مسئول

صمد نجاریوجباری - استادیار گروه هنر اسلامی، دانشکده صنایع دستی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران .

خلاصه مقاله:

دیوان اشعار سلطان حسین بایقرا، مشهور به دیوان حسینی، از جمله آثار ادبی است که در دربار تیموریان و ادوار پس از آن، به کرات به رشته تحریر درآمده است. یکی از رونوشت های آن، سند ۱۲۱۴۸، موجود در دپارتمان نسخ خطی موزه ملی پاریس، مورخ ۸۹۰ قمری است. این نسخه سلطنتی (استنساخ در دارالسلطنه هرات) به جهت برخورداری از عناصر کتاب آرایه از قبیل نگارگری، خوشنویسی (به قلم سلطانعلی مشهدی)، تجلید، تذهیب، تشعیر، جدول کشی و در دسترس بودن تمامی صفحات، نمونه ای شاخص و درخور مطالعه ساختاری به ویژه از حیث تزیینات تذهیب به نظر می رسد؛ بنابراین تحلیل فنی-هنری عناصر تذهیب این دیوان، هدف اصلی پژوهش حاضر است. بر همین مبنا، مقاله پیش رو، با رویکردی سبک شناختی و روشی توصیفی تحلیلی، ضمن رجوع به منابع کتابخانه ای، آرایه های تذهیب نسخه مذکور را بررسی و تحلیل خواهد کرد. در این روند پس از معرفی نسخه خطی دیوان حسینی (۸۹۰ق)، به توصیف ساختاری مولفه های تذهیب آن پرداخته، سپس این عناصر به تفکیک رنگ، نقش و ترکیب بندی تحلیل خواهند شد. ضمناً این پژوهش مترصد پاسخ به این پرسش است که ویژگی های بصری تذهیب نسخه دیوان حسینی چه بوده و در چه سبکی گردآوری شده است. در نهایت یافته های پژوهش، نشان می دهند که ویژگی های سبکی تذهیب این نسخه با ویژگی های تذهیب سایر نسخه های دوره تیموری مطابقت دارد. تنوع و غنای تزیینات در کتیبه ها، استفاده از رنگ طلایی و طلایی در کنار لاجوردی، کاربست نوعی رویکرد طبیعت گرایانه در استفاده از نقوش ختایی، گرایش به تزیینات چینی و ترکیب بندی پیچیده و هماهنگ، از جمله این موارد است.

کلمات کلیدی:

کلیدواژه ها: کتاب آرایه، تذهیب، دوره تیموری، هرات، دیوان حسینی، سلطانعلی مشهدی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1632092>

